

Ergenlerde Suça Yönelik Davranışm Sorunlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ergenlerde Suça Yönelik Davranışm Sorunlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21215>

Özet

Ergenlerde Suça Yönelik Davranış Sorunları Ölçeği, 1997 yılında C. Gürsel tarafından doktora tezi kapsamında geliştirilerek geliştirilmiştir. Bu ölçek, özellikle 13 ila 19 yaş aralığındaki ergenlerdeki potansiyel suça eğilim düzeylerini ve davranış sorunlarının şiddetini ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, ergenlerin sosyal, ailesel ve bireysel faktörlerle ilişkili olarak gösterdikleri riskli davranışları sistematik bir şekilde değerlendirmek üzere tasarlanmıştır. Bu araç, alanda çalışan psikologlar, eğitimciler ve sosyal hizmet uzmanları için erken müdahale stratejileri geliştirmede önemli bir rol oynamaktadır.

Ölçeğin temel amacı, suça yönelme riskini erken aşamada tespit ederek önleyici çalışmaların yapılmasını sağlamak ve bu riskin azaltılmasına zemin hazırlamaktır. Ölçek, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yürütülen kapsamlı bir araştırma projesinin kapsamında geliştirilmiştir ve Türkiye'deki ergen popülasyonuna özgü kültürel ve sosyal dinamikleri dikkate alınarak geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Suç eğilimi, Davranış sorunları, Ergenlik, Risk değerlendirme, Psikometrik araç, Geliştirme çalışmaları, Ankara Üniversitesi.

Yazarlar

Gürsel, C.

Amaç

Ergenlerde Suça Yönelik Davranış Sorunları Ölçeği'nin temel amacı, 13 ila 19 yaş arasındaki genç bireylerde görülen veya potansiyel olarak ortaya çıkabilecek olan antisosyal ve suç teşkil eden davranış eğilimlerini ölçmek ve standardize etmektir. Ölçek, ergenlerin hangi düzeyde risk altında olduğunu belirleyerek, bireysel farklılıklar ortaya koymayı hedefler.

Ölçeğin ikincil amaçları arasında, suç davranışına yol açan risk faktörlerinin (ailevi, çevresel, psikolojik) tespit edilmesine yardımcı olmak ve bu faktörlerin şiddeti ile suç eğilimi arasındaki korelasyonu araştırmaya sunmak bulunmaktadır. Bu bağlamda, ölçek sadece bir tanı aracı olmaktan öte, önleyici ve iyileştirici programların etkinliğini değerlendirmede de kullanılabilir.

Yapı

Ölçek, temelde "Suça Yönelik Davranış Sorunları" yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle psikometrik literatürde antisosyal davranışlar, kurallara uymama, şiddet eğilimi, madde kullanımı ve yasal sınırları aşan eylemlere yönelik tutumlar gibi alt boyutları içeren geniş bir spektrumu

kapsar. Ölçeğin, ergenlerin sosyal normlara uyum kapasitesini ve dürtü kontrol mekanizmalarındaki sorunları saptamaya odaklandığı varsayılmaktadır.

Gürsel'in doktora tezinde bu yapı, ergenlik dönemine özgü gelişimsel görevler bağlamında ele alınmış olup, davranış sorunlarının sürekliliği ve ciddiyeti, ölçülen temel bileşenlerdendir. Ölçek, bu davranışların sıklığı ve yoğunluğunu derecelendirmeye olanak tanıyan maddeler içermektedir.

Geçerlik

Ergenlerde Suça Yönelik Davranış Sorunları Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları hakkında detaylı istatistiksel veriler, kaynak snippet'te belirtilmemiştir. Ancak, ölçeğin bir doktora tezi kapsamında geliştirilmiş olması, kapsam geçerliği (content validity) ve yapı geçerliği (construct validity) çalışmalarıyla yürütülmüş olduğunu güçlü bir şekilde iddia etmektedir.

Genellikle bu tür geliştirme çalışmaları, uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliği sağlanır ve doğrulayıcı ya da açıcı faktör analizi gibi istatistiksel yöntemlerle yapı geçerliği test edilir. Ölçeğin geçerlik verilerine erişim, Gürsel'in 1997 tarihli orijinal tez çalışmasıyla incelenmesiyle mümkündür.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik bilgileri kaynaktan belirtilmemiştir. Psikometrik standartlara göre, geliştirilen bir ölçeğin iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı), test-tekrar test güvenilirliği veya yarımlama güvenilirliği gibi yöntemlerle güvenilirliğinin kanıtlanması gerekmektedir.

Güvenirlik çalışmaları, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verip vermediğini ve maddelerinin aynı yapıyı ne ölçüde ölçtüğünü gösterir. Detaylı güvenilirlik katsayıları ve yöntemleri, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde bulunan doktora tezinde yer almaktadır.

Faktör Analizi

Ergenlerde Suça Yönelik Davranış Sorunları Ölçeği'nin faktör yapısına ilişkin bilgilere kaynak metinde ulaşılamamıştır. Ölçeğin "Geliştirme" türünde olması, faktör analizi (genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi - AFA) kullanılarak ölçeğin temel alt boyutları ve faktör yüklerinin belirlenmesi varsayımı gerektirir.

Faktör analizi, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı suça katılım yapışının kaç farklı boyuttan oluştuğunu (örneğin, fiziksel saldırı, mülke zarar verme, kural ihlalleri) istatistiksel olarak ortaya koyar ve ölçeğin yapısal bütünlüğünü kanıtlar.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Kaynakta belirtilmemiş olup, genellikle Likert tipi derecelendirme (Örneğin, 5'li veya 4'lü) kullanılmıştır varsayılmaktadır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Normal Popülasyon ve Risk Altındaki Ergenler

Age Group: 13-19 Yaş Grubu

Population Details: Gürsel'in tez çalışması için Türkiye'deki ergen popülasyonu üzerinde örneklem alınmıştır.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Davranış bozukluğu, Antisosyal davranış, Riskli davranış, Doktora tezi, Psikoloji, Psikometrik değerlendirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Çalışma, Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yürütülmüştür.

İzinler, Ücretler ve Test Yılı

Test Yılı: 1997 (Doktora tezinin tamamlanma tarihi).

İzinler ve Ücretler: Ölçeğin ticari kullanım ve izin gereksinimleri hakkında net bir bilgi bulunmamaktadır. Akademik çalışmalarda kullanım genellikle yazarın iznine tabidir, ancak bir doktora tezi olarak kamuya açık akademik kaynaklarda yer almaktadır.

Kaynaklar

Gürsel, C. (1997). *13-19 Yaş grubunda suç eyleminin araştırılması* (Doktora tezi). Ankara

Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ölçeğin Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçeğin maddeleri, kaynak metinde yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için Gürsel (1997) tarafından hazırlanan doktora tezine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM